

Βρυξέλλες, 26 Απριλίου 2022
(OR. fr)

8452/22

ELARG 33
COWEB 41

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Με ημερομηνία:	26 Απριλίου 2022
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Ειδική έκθεση αριθ. 1/2022 του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες, εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα» - Συμπεράσματα του Συμβουλίου

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 1/2022 του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τίτλο «Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες, εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα», που εξέδωσε το Συμβούλιο (Γενικές Υποθέσεις) στις 22 Μαρτίου 2022.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ειδική έκθεση αριθ. 1/2022 του Ελεγκτικού
Συνεδρίου με τίτλο**

**«Ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες,
εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα»**

1. Το Συμβούλιο ευχαριστεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο για την ειδική έκθεση αριθ. 01/2022 σχετικά με την ενωσιακή στήριξη για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια και λαμβάνει δεόντως υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις που διατυπώνονται σε αυτή.
2. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του σχετικά με τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης, ιδίως εκείνα που εκδόθηκαν στις 14 Δεκεμβρίου 2021. Το κράτος δικαίου αποτελεί θεμελιώδη αξία στην οποία βασίζεται η ΕΕ, κρίσιμη πτυχή του δημοκρατικού μετασχηματισμού που βρίσκεται στο επίκεντρο τόσο της διαδικασίας διεύρυνσης όσο και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, καθώς και το βασικό σημείο αναφοράς βάσει του οποίου αξιολογείται η πρόοδος στην πορεία για την προσχώρηση στην ΕΕ.
3. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι στόχος του ελέγχου ήταν να αξιολογηθεί κατά πόσον η στήριξη της ΕΕ για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια υπήρξε αποτελεσματική και, ιδίως, κατά πόσον σχεδιάστηκε σωστά και πέτυχε τα προβλεπόμενα αποτελέσματα. Για τον σκοπό αυτό, οι ελεγκτές εξέτασαν τα στοιχεία της συνδρομής της ΕΕ και τις δύο αλληλένδετες ροές δράσης της: i) τη χρηματοδοτική στήριξη, κυρίως στο πλαίσιο του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας («ΜΠΒ»), και ii) τον πολιτικό διάλογο και τον διάλογο πολιτικής, με ιδιαίτερη έμφαση στις προτεραιότητες της ΕΕ για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια.
4. Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία των πορισμάτων και των συστάσεων του εν λόγω ελέγχου για την περαιτέρω πρόοδο των θεμελιωδών μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια, επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι οι ελεγκτές επικεντρώθηκαν στην περίοδο 2014-2020, και ιδίως στη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ που παρασχέθηκε στο πλαίσιο του ΜΠΒ II.

5. Το Συμβούλιο λαμβάνει δεόντως υπό σημείωση το γενικό συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η δράση της ΕΕ συνέβαλε μεν στις μεταρρυθμίσεις, αλλά είχε περιορισμένο συνολικό αντίκτυπο στην προώθηση των θεμελιωδών μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου στην περιοχή, και ότι βασικός λόγος για αυτό είναι η ανεπαρκής εγχώρια πολιτική βούληση για την προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων. Το Συμβούλιο σημειώνει με ικανοποίηση το γεγονός ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο αναγνωρίζει τη συμβολή της ΕΕ στις μεταρρυθμίσεις σε ορισμένους τομείς, όπως η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος, η ανάπτυξη σχετικής νομοθεσίας και η προώθηση μιας προορατικής προσέγγισης για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Ωστόσο, σημειώνει με ανησυχία το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι, στην πράξη, η στήριξη της ΕΕ δεν αντιμετώπισε επαρκώς τα διαρκή προβλήματα σε τομείς όπως η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, η συγκέντρωση εξουσίας, οι πολιτικές παρεμβάσεις και η καταπολέμηση της διαφθοράς.
6. Το Συμβούλιο σημειώνει επιπλέον το συμπέρασμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου ότι η ανεπαρκής οικονομική και θεσμική ικανότητα, καθώς και η έλλειψη οικειοποίησης των μεταρρυθμίσεων, συνιστούν εμπόδια για τον αντίκτυπο και τη βιωσιμότητα των έργων. Το Ελεγκτικό Συνέδριο διαπιστώνει ότι, μολονότι η Επιτροπή και οι εταίροι υλοποίησης έχουν εντοπίσει τους εν λόγω κινδύνους, τα μέτρα για τον μετριασμό τους κατά την περίοδο που καλύπτει η έκθεση ήταν ανεπαρκή. Επιπλέον, το Ελεγκτικό Συνέδριο επισημαίνει ότι οι προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση και την υλοποίηση των έργων δεν εφαρμόστηκαν με συνέπεια, η δυνατότητα αναστολής της συνδρομής υπό ορισμένες προϋποθέσεις σπανίως αξιοποιήθηκε και οι κανόνες για την εφαρμογή της πολιτικής αιρεσιμότητας δεν ήταν σαφείς. Σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, τα αποτελέσματα που σημειώθηκαν χάρη στη στήριξη που παρέχει η ΕΕ για δράσεις της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα του κράτους δικαίου κρίθηκαν επίσης ανεπαρκή για την κάλυψη των αναγκών του τομέα και δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαρκούς παρακολούθησης.
7. Το Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση τις απαντήσεις της Επιτροπής που επισυνάπτονται στην ειδική έκθεση αριθ. 1/2022 και σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει αποδεχθεί ως επί το πλείστον και έχει ήδη εφαρμόσει ορισμένες από τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, μεταξύ άλλων αυξάνοντας τη στήριξη για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και εντείνοντας τις προσπάθειες για τη βελτίωση του σχεδιασμού των έργων και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα αποτελέσματα.

8. Το Συμβούλιο σημειώνει ότι ο έλεγχος δεν αξιολόγησε τις σημαντικές εξελίξεις που οφείλονται στην εφαρμογή της αναθεωρημένης μεθοδολογίας διεύρυνσης ούτε την εφαρμογή των νέων δυνατοτήτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του ΜΠΒ III. Το Συμβούλιο σημειώνει τις συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά την εφαρμογή του ΜΠΒ III και τονίζει τη σημασία τυχόν μελλοντικών πορισμάτων και συστάσεων που θα υποβληθούν σε χρονική στιγμή κατά την οποία θα μπορούν να ληφθούν υπόψη στις διαπραγματεύσεις για έναν κανονισμό μετά τον ΜΠΒ III.

Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η αναθεωρημένη μεθοδολογία διεύρυνσης, με την ακόμη μεγαλύτερη έμφασή της σε θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις, έχει ως σκοπό να αναζωογονήσει τη διαδικασία προσχώρησης, κάνοντάς την πιο προβλέψιμη, πιο αξιόπιστη και πιο δυναμική, και θέτοντάς την υπό ισχυρότερη πολιτική καθοδήγηση, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και αυστηρά θετικά και αρνητικά προαπαιτούμενα και με αναστρεψιμότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τη βούλησή του να ενισχύσει αυτήν την πολιτική καθοδήγηση από τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, ιδίως με τη διατήρηση τακτικού πολιτικού διαλόγου με τους εταίρους.

Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης ότι η βοήθεια δυνάμει του κανονισμού ΜΠΒ III βασίζεται τόσο σε προσέγγιση βάσει επιδόσεων όσο και στην αρχή της δίκαιης κατανομής, και διαφοροποιείται ως προς το πεδίο εφαρμογής και την ένταση ανάλογα με τις επιδόσεις των δικαιούχων καθώς και τις ανάγκες τους, με ιδιαίτερη προσοχή στις θεμελιώδεις αρχές. Σε περίπτωση σημαντικής οπισθοδρόμησης ή διαρκούς έλλειψης προόδου, η βοήθεια προσαρμόζεται αντιστοίχως, μεταξύ άλλων με αναλογική μείωση των πόρων και επαναδιάθεσής τους κατά τρόπο που να μην θέτει σε κίνδυνο την παροχή στήριξης για τη βελτίωση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης υπέρ της κοινωνίας των πολιτών και, κατά περίπτωση, της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές. Εφόσον αρχίσει να σημειώνεται εκ νέου πρόοδος, θα προσαρμόζεται αντιστοίχως και η βοήθεια με σκοπό την περαιτέρω στήριξη των προσπαθειών αυτών. Ενισχύονται οι ικανότητες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των άμεσων δικαιούχων της βοήθειας.

9. 9. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και, κατά περίπτωση, την ΕΥΕΔ να εφαρμόσουν τις ακόλουθες συστάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου: 1) ενίσχυση της προώθησης των μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου κατά τη διαδικασία διεύρυνσης, μεταξύ άλλων, με τον καθορισμό στρατηγικών στόχων ανά δικαιούχο· 2) περαιτέρω στήριξη και ενίσχυση της ικανότητας της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχει σε μεταρρυθμίσεις στον τομέα του κράτους δικαίου, και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης· 3) πλήρης αξιοποίηση της δυνατότητας διαμόρφωσης της χρηματοδοτικής βοήθειας, όπως προβλέπεται στον κανονισμό ΜΠΒ III· και 4) ενίσχυση της παρακολούθησης των έργων και της υποβολής σχετικών εκθέσεων βάσει αποτελεσμάτων.
10. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να ενημερώσει το Συμβούλιο πριν από το τέλος του έτους σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί σε σχέση με τα ζητήματα που τίγονται στην ειδική έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να μεριμνά για τη συστηματική αντιμετώπισή τους.
11. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει τη δέσμευσή του όσον αφορά τη διεύρυνση, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί κεντρική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την ανανεωμένη συναίνεση για τη διεύρυνση που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 14 και 15 Δεκεμβρίου 2006 και με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου που ακολούθησαν. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ΕΕ παραμένει πρόθυμη να προσφέρει τη συνδρομή της και ενθαρρύνει τους εταίρους των Δυτικών Βαλκανίων να εντείνουν τις προσπάθειές τους και να επιδείξουν σαφώς τη δέσμευσή τους ως προς την υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων στον τομέα του κράτους δικαίου, προς το συμφέρον των λαών τους.
-